

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Мария К. Гикова, доктор, член на Научно жури
(Заповед №1360/21.06.2016г.)

Относно: Представеният за официална защита дисертационен труд от **ас. Дарина Дончева Захаријева**, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Кинезитерапия и рехабилитация“ при НСА „В. Левски“, на тема **„Профилактика на постурални нарушения в начална училищна възраст“** за присъждане на ОНС „доктор“ по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. МЛФ)“, професионално направление 7.4 „Обществено здраве“, научен ръководител проф. Незабравка Генчева, доктор

Дисертационният труд разглежда постуралните нарушения в ранна училищна възраст и предлага две кинезитерапевтични програми, за деца с наднормено и нормално тегло. Актуалността на избраната тематика е несъмнена, имайки предвид голямата честота на постуралните нарушения и затлъстяването като проблематиката е обществено значима. Разработката е изключително интересна, с практическа насоченост и няма съмнение в нейната дисертабилност.

Представеният от Захаријева труд е в обем 198 стандартни страници плюс 8 стр. приложения. Резултатите са представени в 31 таблици, онагледена е с 11 фигури, 19 снимки и 28 диаграми. Ползваната литература включва 400 заглавия, от тях 302 на латиница и 98 на кирилица, по-голямата част от последните 10 години. Дисертацията следва класическата структура на такъв род научни трудове: увод в обем 2 стр.; литературен обзор 35 стр., разделен в 5 раздела, завършващ с постановка на проблема; собствени наблюдения, включващи: цел и задачи 1 стр., контингент на изследването 4 стр., методи и организация на изследването 22 стр.; методика на кинезитерапията при деца с нормално тегло и нарушения в стойката методика на кинезитерапията при деца с наднормено тегло и нарушения в стойката 30 стр., резултати и анализ 69 стр., 2 стр. изводи и препоръки.

Работата предлага многомерни научни задачи, отговаря на редица въпроси за механизмите на адаптация, морфологичния и функционален статус на децата и решава актуални проблеми на профилактиката на гръбначните изкривявания. Успехът в разработката на темата в голяма степен се дължи на добрата научна подготовка на дисертантката. Следва да се отбележи демонстрираната от Захаријева компетентност в областта на кинезитерапията, антропометрията, възрастовите анатомични особености,

статистически методи за анализ интерпретация на получените резултати. Работата е добре онагледена таблично и графично.

В глава първа докторантката не се задоволява с обикновен преглед на литературните източници, а съумява системно да обвърже проблемите на стойката и постуралните нарушения в детската възраст с методите за корекцията и кинезитерапията при тях. Специално внимание е обърнато на морфологична асиметрия на крайниците и влиянието на кинезитерапията върху физическото развитие и дееспособност при децата. При това анализът носи в себе си редица творчески аспекти, проведен е с научно обоснована критичност от позицията на изграден специалист. Систематизирани са проблемите, които не са достатъчно проучени и ще се търси отговор в дисертационния труд. Формулирана е постановка на проблема, произтичаща от направения обзор.

В раздела собствени наблюдения целта е ясна и точна. Задачите в правилна логическа последователност очертават пътя на научното изследване за достигането ѝ.

Изследвани са 226 деца от подготвителен, I и II клас, разделени по пол, възраст, доминантна страна, представени в контролна и експериментална група. Дадени са включващи и изключващи критерии за участие в експеримента. Разгледани и подробно описани са изследваните антропометрични характеристики, показателите за състава на телесната маса и соматоскопия, тестовите за латералност, педобарография, фотосоматоскопия в профил и амфас и обработка на материала със специализиран софтуер, тест за статична силова издръжливост и др., както и използваните математико-статистически методи – вариационен анализ, честотен анализ, сравнителен и графичен анализ.

Методиката на кинезитерапията е подробно разработена с цел, задачи, средства и методични указания. Представени са схеми и примерни комплекси на кинезитерапевтичните процедури при деца с нормално и наднормено тегло и нарушения в стойката.

Главата “Резултати и анализ” е несъмнено с най-голяма тежест. Подробно са анализирани получените данни от антропометричните показатели, соматоскопията, стойката, подвижността на гръбначния стълб, статичната мускулна издръжливост и плантографията при изследваните опитни лица. Направеният сравнителен анализ на получените резултати за влиянието на приложената кинезитерапия при всеки един от изследваните показатели е особено ценен и информативен.

Отлично впечатление оставя приложения с вещина цялостен системно-структурен подход за анализ и интерпретация на получените данни.

Изводите и препоръките са конкретни и логично следват от получените резултати и направения анализ.

Според мен теоретичните и научно-приложни приноси на дисертационния труд са следните:

1. Събраната голяма база данни за честотата на морфологичните и функционални отклонения от нормата и постуралните нарушения при деца от началния курс на обучение.
2. Разработените кинезитерапевтични програми.
3. Направеният сравнителен анализ на влиянието на приложените кинезитерапевтични програми при деца с нормално и с наднормено тегло и нарушения в стойката.
4. Въвеждане на обективни методи за изследване на ходилото и за обработка на фотоснимки.
5. Разкриване влиянието на рисковите фактори за появата на постурални нарушения при голям брой опитни лица от 5 до 8 години.
6. Направеният изключително изчерпателно и компетентно литературен обзор по такива социално значими проблеми като затлъстяването, гръбначните изкривявания и плоскостъпието при подрастващи.

По темата са представени 3 публикации в рецензирани издания.

Авторефератът отговаря на изискванията и отразява най-важното от дисертационния труд.

В **заключение** трябва да отбележа, че на нашето внимание е предложен един завършен научен труд, отговарящ на всички изисквания за докторска дисертация. Кандидатката се е изявила като знаещ и можещ специалист и научен работник. Въз основа на всичко гореизложено давам положителна оценка на дисертацията на **Дарина Дончева Захариева** на тема **„Профилактика на постурални нарушения в начална училищна възраст”** и предлагам да и бъде присъдена образователната и научна степен “доктор” по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. МЛФ)“, професионално направление 7.4 „Обществено здраве“.

Подпис:
(доц. д-р Мария Ж. Гикова, доктор)